

Mottó:

*„... részei vagyunk egy kimondhatatlan Egésznek akkor is, ha az nem látszik, mert elfeledtük.”
(Balassa Péter)*

A DLA értekezés vállaltan szubjektív indíttatású: három élményem (egy kiállítás, egy könyv és egy kirándulás) segítségével rendezem a tézisekhez elvezető gondolataimat, ismereteimet. A tézisek az építészeti feladatok egy lehetséges megközelítési módját, illetve viszonyulási pontokat tárnak fel és kapaszkodókat kínálnak.

Az értekezés alcíme: *Az építészeti feladatok bővítésként való értelmezése* a folytonosság felismerésének a tényét jelenti. A nyilvánvalóan létező szellemi és fizikai környezet mint meglévő réteg jelen van ugyanis mindig, minden építészeti feladatban. Az értekezés során a meglévőhöz való kapcsolódás, a funkcionális, formai, szellemi integráció különböző lehetőségeit keresem:

- az időtállóság és lépték viszonylatában tárgy, épület és szövet léptékű saját terveimmel kívánom illusztrálni azt, hogy az építészeti tér alkotóelemei léptéküktől függő gyakorisággal cserélődnek, vagyis a lépték ilyen értelemben az építészeti alkotás (mint az épített környezet rétege) időtállóságát, érvényességi idejét is előrevetíti. (1. tézis)
- régi és új viszonyát Paul Spencer Byard által *The Architecture of Additions* (W.W.Norton, New York, London, 1998) című művében felállított kategóriák – extenzió, deriváció, transzformáció – segítségével elemzem, s egy új kategóriát vezetek be, melyet *konformációnak* nevezek. Három kortárs magyar alkotás és egy saját tervpályázat bemutatása alapján fogalmazom meg a 2. tézist: *Az építészeti alkotások többnyire bonyolult, sokszorosan összetett téri és szellemi viszonyait nehezen lehet kategóriákba sorolni. Kibújnak a tudományos igényű rendezés hálójából. A hangsúlyok megragadása azonban lehetséges, sőt szükséges az új, általunk tervezett réteg tudatos integrációjának szempontjából.*
- rész és egész kapcsolatát J. Pawson, J.A. Coderch, S. Fehn és W. Pichler írásai, vallomásai és alkotásai segítségével igyekszem megragadni. Az építészeti alkotás az *Egész részeként nem csak az egyes részekkel mint rétegekkel áll kapcsolatban, hanem az Egésszel mint a részek összességével (közösségével) is. Ez a kapcsolódás szellemi, érzelmi, erkölcsi szinten valósul meg.* (3. tézis)

Az értekezés keretében elemzett mestermű értelmezésem szerint olyan kitüntetett szerepű alkotás, mely a mestergerendához hasonlóan alapvető jelentőségű a ráépülő (élet)mű szempontjából. A mesterműként bemutatott épület (*Családi ház, Biatorbágy, Rákóczi u. 14.*) kapcsán fogalmazom meg a 4. tézist: *Az építészet nem tudomány vagy művészet, hanem az élet része, az élet kiterjesztése.*

Az értekezés befejezése látszólag lazán kapcsolódik a dolgozat többi részéhez, valójában a saját készítésű vesszőkerítés leírása egyfajta összegzés; az építésze-tről való tudásom összegzése:

Minden évben koratavasszal, amikor nagynéném a gyümölcsfákat, s szüleim a szőlőt metszik, ez a kerítés új fonatréteggel gyarapszik. Magassága mégsem nő. Először tömörítem a meglévő rétegeket, az alsó, korhadt vesszők helyébe a fölöttük lévő csúsznak, a friss, hajlékony ágakat (szilva, alma, körte, barack), néha szőlővesszőt is, a kerítés tetejére fonom.

Fontos, hogy a vesszők frissek, hajlékonyak legyenek, tehát a kerítésfonás értelemszerűen csak metszéskor végezhető tevékenység. Ez az időbeli kényszer a megvalósulás garanciája.

A vesszők színe fajtánként más: a szilva bordó, a körte sárgászöld, az alma hamvaszöld, az őszibarack pedig rózsaszín. Célszerű a pirtliket (kötegeket) egymás után bontva, egyszerre egy fajtával dolgozni. A fonás mintáján színek szerint lehet kísérletezni. Áganként vagy két-három ágat összefogva a fonás tovább variálható. Az a jó, hogy minden évben más és mégis ugyanaz a kerítés.

Aztán mire a kert kiszökdül, a kerítés előtt virágzó josta illata, vagy túloldalt a málna édes íze már sokkal fontosabb, mint tavaszi büszkeségem a vesszőfonat.